

Somber Berlijn

Berlijnse Berichten

Columns - 5 maart 2002 - Auteur: Marja Verburg

Tijdens de Berlinale had ik een delegatie Nederlandse vrienden op bezoek. Dat is altijd weer erg leuk, want ik val dan weer automatisch in mijn 'oude' Berlijnleven terug: dag en nacht door de stad zwerven.

Op één van de avonden in één van de kroegen barstte plotseling een discussie over de deelname van de PDS in de regering van Berlijn los. Twee meningen botsten: de ene was dat de PDS niet als gelijkwaardig aan de andere partijen mocht worden beschouwd, omdat ze niet genoeg afstand van haar verleden heeft genomen en omdat er nog teveel ondemocratische communisten deel van uitmaken, en dus niet mee zou mogen regeren. De andere visie was dat je de PDS niet kan negeren, als 40 procent van de mensen in Oost-Berlijn op haar stemt en dat je van de realiteit uit moet gaan. En die houdt mede in dat er geen andere mogelijkheid is dan een SPD-PDS-regering, omdat een coalitie van SPD, Groenen en FDP mislukt is. En de CDU was al helemaal geen optie meer, na alles wat die hier misdaan heeft.

Toen mijn vrienden weer weg waren verbaasde ik me opeens over het feit dat ik zo fel meediscusieerde, omdat ik dat hier vrijwel nooit doe. Mijn Berlijnse vrienden hebben beslist ook een mening, maar het komt nooit tot felle politieke discussies. Ik vrees dat veel van mijn vrienden en kennissen hier in dezelfde stemming verkeren als ik: het is nou eenmaal zoals het is, en we hebben in Berlijn ernstigere problemen aan ons hoofd dan het democratische gehalte van de PDS. Al geef ik meteen toe dat dat een heel gevaarlijke houding is. Maar van de financiële problemen hier zien en horen we veel meer.

Ik moest vanmorgen grinniken toen ik in de krant las, dat de Berlijnse ambtenaren erg van slag zijn, omdat ze een half uur per week meer moeten werken, zodat ze, net als hun Oost-Duitse collega's, op veertig uur per week uitkomen. Bezuinigingsmaatregel. Maar eigenlijk is daar natuurlijk niets grappigs aan. In driekwart van de Duitse deelstaten werken ambtenaren veertig uur, en, zoals de Berlijnse minister van Binnenlandse Zaken, Erhart Körting (leuke naam in dit verband), zegt, kan je de rest van Duitsland niet laten meebetalen aan de schulden van Berlijn, en tegelijkertijd de ambtenaren hier minder laten werken. "Heel goed", denk ik dan. Ik heb nog geen zinnig tegenargument van de ambtenarenvakbonden gelezen.

Iedereen levert hier in en overal wordt bezuinigd. Het ene na het andere zwembad wordt gesloten, zeer tot mijn verdriet, maar begrijpelijk, klinieken en ziekenhuizen moeten er aan geloven en de universiteiten krijgen het ook steeds moeilijker. Promotieplaatsen die zo goed als zeker waren, kunnen toch niet betaald worden, en ik heb vele afgestudeerde Berlijnse vrienden zien vertrekken, ook naar het buitenland. En niet omdat ze zo graag uit Berlijn wegwilden. Degenen die gebleven zijn, solliciteren tegen de klippen op. Je wordt er niet vrolijker van.

Kort na het vertrek van mijn Nederlandse vrienden vond ik de volgende reclame in mijn brievenbus: "*Eine Bestattung muß kein Vermögen kosten. Der Sarg-Discount bietet an: Anonyme Urne ohne Feier. Erdbestattungen ab 1207,72 DM (zuzüglich Fremdkosten und Sonderwünsche)*". En herinnerde me opeens een wandeling begin januari door Friedrichshain, waar ik een etalage met grafstenen en urnen zag (ik dacht nog: "mooie vazen"), en wervende teksten als: "*Billiger geht´s nicht!*" Ik heb het nog even nagevraagd bij een andere Nederlandse bezoeker, maar die meende zoiets in Amsterdam nog niet op deze manier te hebben meegemaakt. Waar moet het heen met een stad waarin zelfs de begrafenisondernemers zich in hun concurrentiestrijd op deze wijze aan je opdringen?

LINKS

[PDS- partij in Berlijn](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2813/somber-berlijn>